

SWIFT

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 17. septembra 2009 o predvidenem mednarodnem sporazumu o posredovanju podatkov o finančnih transakcijah Ministrstvu za finance Združenih držav za preprečevanje terorizma oziroma njegovega financiranja in boj proti njemu

Evropski parlament,

- ob upoštevanju člena 6(2) Pogodbe o Evropski uniji in člena 286 Pogodbe ES,
- ob upoštevanju členov 95 in 300 Pogodbe ES,
- ob upoštevanju Evropske konvencije o človekovih pravicah, zlasti njenih členov 5, 6, 7 in 8,
- ob upoštevanju Listine Evropske unije o temeljnih človekovih pravicah, zlasti členov 7, 8, 47, 48 in 49,
- ob upoštevanju Konvencije Sveta Evrope št. 108 o varstvu posameznikov pri avtomatski obdelavi osebnih podatkov,
- ob upoštevanju Direktive 95/46/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov¹,
- ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 45/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2000 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah in organih Skupnosti in o prostem pretoku takih podatkov²,
- ob upoštevanju Direktive 2005/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. oktobra 2005 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja in financiranje terorizma³ in Uredbe (ES) št. 1781/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. novembra 2006 o podatkih o plačniku, ki spremljajo prenose denarnih sredstev⁴,
- ob upoštevanju sporazuma z dne 25. junija 2003 o medsebojni pravni pomoči med Evropsko unijo in Združenimi državami Amerike in zlasti člena 4 tega sporazuma (identifikacija bančnih podatkov)⁵,
- ob upoštevanju ameriškega programa za sledenje financiranja terorističnih dejavnosti,

¹ UL L 281, 23.11.1995, str. 31.

² UL L 8, 12.1.2001, str. 1.

³ UL L 309, 25.11.2005, str. 15.

⁴ UL L 345, 8.12.2006, str. 1.

⁵ UL L 181, 19.7.2003, str. 34.

vedenega z Odredbo predsednika ZDA št. 13224¹, ki zlasti ministrstvu za finance ZDA dovoljuje, da v primeru izrednih dogodkov v državi z "upravnimi sodnimi pozivi" pridobi nize podatkov o finančnih sporočilih, ki se izmenjujejo prek omrežij za finančna sporočila, kot jih na primer upravlja Združenje za svetovne finančne telekomunikacije med bankami (SWIFT),

- ob upoštevanju pogojev za dostop do podatkov SWIFT, ki jih je določilo ministrstvo za finance ZDA (kot je določeno v "stališčih" ZDA²), in glede na informacije, ki jih je Komisiji posredovala "ugledna osebnost", o tem, ali ameriške oblasti ravnaajo v skladu z omenjenimi stališči,
 - ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij, v katerih SWIFT poziva k zagotovitvi popolne skladnosti s pravnim okvirom EU, zlasti pri evropskih finančnih transakcijah, ki potekajo na ozemlju EU³,
 - ob upoštevanju pogajalskih smernic za predsedstvo Sveta in predvidenega mednarodnega sporazuma med EU in ZDA o prenosu podatkov SWIFT s stopnjo tajnosti "Restreint UE",
 - ob upoštevanju mnenja Evropskega nadzornika za varstvo podatkov z dne 3. julija 2009 s stopnjo tajnosti "Restreint UE",
 - ob upoštevanju člena 110(2) svojega Poslovnika,
- A. ker je SWIFT oktobra 2007 napovedal, da bo pred koncem leta 2009 začela delovati nova struktura za prenos sporočil,
- B. ker zaradi spremembe strukture pošiljanja sporočil večina finančnih podatkov, ki jih je moral SWIFT na podlagi sodnih pozivov doslej posredovati programu za sledenje financiranja terorističnih dejavnosti finančnega ministrstva ZDA, temu programu ne bi bila več na voljo,
- C. ker je 27. julija 2009 Svet soglasno sprejel pogajalske smernice za predsedstvo, da se ob pomoči Komisije v skladu s členoma 24 in 38 Pogodbe EU z ZDA pogaja o mednarodnem sporazumu o nadaljevanju prenosa podatkov SWIFT ameriškemu programu za sledenje financiranja terorističnih dejavnosti,
- D. ker pogajalske smernice in pravno mnenje pravne službe Sveta o izbiri pravne podlage niso javni, saj imajo stopnjo tajnosti "Restreint UE",
- E. ker bo mednarodni sporazum omogočil začasno in takojšnjo uporabo od datuma podpisa

¹ Odredbo št. 13224 je izdal predsednik Bush dne 23. septembra 2001 v skladu z zakonom o mednarodnih gospodarskih pooblastilih v primeru izrednih razmer (*International Emergency Economic Powers Act*), 50 U.S.C. §§ 1701–1706. Predsednik je na podlagi odredbe prenesel svoja pooblastila na ministra za finance. Ministrstvo je za SWIFT izdalo sodne pozive v skladu z Odredbo št. 13224 in njenimi izvedbenimi predpisi.

² Obdelava osebnih podatkov iz EU s strani Ministrstva za finance Združenih držav za namene boja proti terorizmu – "SWIFT", UL C 166, 20.7.2007, str. 18.

³ Resolucija z dne 14. februarja 2007 o družbi SWIFT, sporazumu PNR in čezatlantskem dialogu o teh vprašanjih (UL C 287 E, 29.11.2007, str. 349); resolucija z dne 6. julija 2006 o prestreganju podatkov iz bančnih nakazil sistema SWIFT s strani ameriških tajnih služb (UL C 303 E, 13.12.2006, str. 843).

sporazuma do začetka njegove veljavnosti,

- F. ker Evropska unija sama nima programa za sledenje financiranja terorističnih dejavnosti,
- G. ker dostop do podatkov, s katerimi upravlja SWIFT, potencialno omogoča, da se odkrijejo ne le prenosi sredstev v zvezi z nezakonitimi dejavnostmi, temveč tudi informacije o gospodarskih dejavnostih posameznikov in držav, kar bi lahko povzročilo razmah gospodarskega in industrijskega vohunjenja,
- H. ker sta SWIFT in ministrstvo za finance ZDA sprejela memorandum o soglasju, s katerim sta bila obseg prenosa podatkov in obseg iskanja podatkov omejena na posebne protiteroristične primere, zanju pa sta začela veljati tudi neodvisna pregled in revizija, vključno s spremljanjem v realnem času,
- I. ker mora vsak sporazum med EU in ZDA izpolnjevati pogoj, da ohrani varstvo iz memoranduma o soglasju in stališč finančnega ministrstva ZDA, kot je tisto, ki se uporablja v primeru podatkov, ki jih je finančno ministrstvo na osnovi sodnih pozivov pridobilo od operativnega centra SWIFT v ZDA,
 - 1. opozarja na svojo odločenost za boj proti terorizmu in svoje trdno prepričanje, da je treba doseči pravo ravnovesje med varnostnimi ukrepi in varstvom državljanских svoboščin in temeljnih pravic ter hkrati zagotoviti kar največje spoštovanje za zasebnost in varstvo podatkov; ponovno poudarja, da sta nujnost in sorazmernost ključni načeli, brez katerih boj proti terorizmu ne more biti učinkovit;
 - 2. poudarja, da Evropska unija temelji na načelih pravne države in da je treba pri vseh prenosih evropskih osebnih podatkov tretjim državam iz varnostnih razlogov spoštovati postopkovna jamstva in pravico do obrambe ter zagotoviti skladnost z zakonodajo o varstvu podatkov na nacionalni in evropski ravni¹;
 - 3. opozarja Svet in Komisijo, da v okviru čezatlantskega sporazuma med EU in ZDA o pravni pomoči, ki bo začel veljati 1. januarja 2010, člen 4 določa dostop do ciljnih finančnih podatkov po zahtevi nacionalnih državnih oblasti in bi lahko bil boljša pravna podlaga za prenos podatkov SWIFT kot pa predlagani začasni sporazum, zato prosi Svet in Komisijo, naj razložita potrebo po začasnem sporazumu;
 - 4. odobrava odločitev SWIFT iz junija 2007, da preseli vse podatke o finančnih prenosih znotraj EU v dva evropska operativna centra; opozarja Svet, da je bila ta odločitev sprejeta s soglasjem belgijskega organa za varstvo podatkov ter v skladu z zahtevo delovne skupine EU iz člena 29, upoštevajoč izraženo stališče Evropskega parlamenta;
 - 5. ugotavlja, da je Svet sprejel pogajalske smernice skoraj dve leti po napovedi SWIFT o spremembi strukture pošiljanja sporočil;
 - 6. je zaskrbljen, ker so pravne službe institucij različnega mnenja glede izbrane pravne podlage predvidenega sporazuma, in ugotavlja, da pravna služba Sveta meni, da je to v

¹ Predvsem Evropsko konvencijo o človekovih pravicah, zlasti člene 5, 6, 7, in 8 te konvencije, Listino o temeljnih pravicah, zlasti člene 7, 8, 47, 48 in 49 te listine, Konvencijo Sveta Evrope št. 108 o varstvu posameznikov pri avtomatski obdelavi osebnih podatkov, Direktivo št. 95/46/ES in Uredbo (ES) št. 45/2001.

pristojnosti Skupnosti;

7. je prepričan, da je mednarodni sporazum sicer potreben in nujen, vendar mora zagotavljati vsaj naslednje:
- (a) podatki se posredujejo in obdelujejo izključno z namenom boja proti terorizmu, kot je določeno v členu 1 Okvirnega sklepa Sveta 2002/475/PNZ z dne 13. junija 2002 o boju proti terorizmu¹, in se nanašajo na posameznike ali teroristične organizacije, ki jih kot takšne priznava tudi EU;
 - (b) obdelava takšnih podatkov za njihov prenos (samo na podlagi samodejnega prenosa), hranjenje in uporaba ne smeta biti nesorazmerna glede na namen, za katerega so bili podatki preneseni in kasneje obdelani;
 - (c) zahteve za prenos morajo temeljiti na specifičnih in ciljnih primerih, ki so časovno omejeni ter za katere je potrebna sodna odobritev; vsaka nadaljnja obdelava mora biti omejena na podatke, ki razkrivajo povezavo med osebami in organizacijami v postopku preiskave v Združenih državah Amerike; podatke, ki takšnih povezav ne razkrivajo, je treba izbrisati;
 - (d) državljani in podjetja EU morajo imeti enako pravico do obrambe in postopkovnih jamstev ter pravico dostopa do pravnega varstva, kot je na voljo v EU, v Združenih državah Amerike pa mora biti omogočen sodni nadzor nad zakonitostjo in sorazmernostjo zahtev za prenos;
 - (e) za posredovane podatke bi morali veljati enaki mehanizmi sodnega varstva kot za podatke znotraj EU, vključno z odškodnino v primeru nezakonite obdelave osebnih podatkov;
 - (f) sporazum bi moral organom Združenih držav Amerike prepovedati vsako uporabo podatkov SWIFT za namene, ki niso povezani s financiranjem terorizma; prav tako bi bilo treba prepovedati posredovanje takšnih podatkov tretjim osebam, ki niso javni organi, pooblaščen za boj proti financiranju terorizma;
 - (g) strogo se spoštuje mehanizem vzajemnosti, ki pristojne organe Združenih držav Amerike zavezuje, da pristojnim organom EU na njihovo zahtevo posredujejo ustrezne podatke o finančnih sporočilih;
 - (h) sporazum je izrecno sklenjen za vmesno obdobje, in sicer z uporabo klavzule o časovni omejitvi veljavnosti, ki naj ne presega 12 mesecev, ter brez poseganja v postopek, določen z Lizbonsko pogodbo za morebitno sklenitev novega sporazum na tem področju;
 - (i) začasni sporazumu bi moral jasno določati, da je treba po začetku veljavnosti Lizbonske pogodbe takoj obvestiti organe ZDA in da bodo v novem pravnem okviru EU potekala pogajanja o morebitnem novem sporazumu, ki bo vključeval Evropski parlament in nacionalne parlamente;
8. zahteva, da Svet in Komisija razložita natančno vlogo "javnega organa", ki naj bi bil

¹ UL L 164, 22.6.2002, str. 3.

imenovan in bi mu bila dodeljena pristojnost prejemanja zahtev iz ameriškega ministrstva za finance, zlasti ob upoštevanju posebne narave pristojnosti, ki bi jih imel tak organ, in načina, kako bi te pristojnosti izvajali;

9. zahteva, naj Svet in Komisija potrdita, da transakcije, povezane s svežnji ali velikimi datotekami, kot je na primer enotno evropsko plačilno območje, niso zajete med podatki, ki jih bo zahtevalo finančno ministrstvo ZDA oziroma mu bodo posredovani;
10. poudarja, da je SWIFT infrastruktura, ki je ključnega pomena za prožnost evropskih plačilnih sistemov in trgov vrednostnih papirjev, zato ne bi smel biti krivično v slabšem položaju v primerjavi s konkurenčnimi ponudniki posredovanja podatkov o finančnih transakcijah;
11. poudarja pomen pravne varnosti in imunitete za državljane in zasebne organizacije, za katere bodo pri prenosu njihovih podatkov veljala ureditev, kot je predlagani sporazum med EU in ZDA;
12. ugotavlja, da bi bilo koristno, če bi Komisija ocenila potrebo po vzpostavitvi evropskega programa za sledenje financiranja terorističnih dejavnosti;
13. zahteva, naj Komisija in predsedstvo zagotovita, da bodo imeli Evropski parlament in nacionalni parlamenti prost dostop do pogajalskih dokumentov in direktiv;
14. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, Evropski centralni banki, vladam in parlamentom držav članic in držav kandidatk ter vladi in obema domoma kongresa Združenih držav Amerike.